

Міністерство освіти і науки України

Харківський національний університет імені В. Н. Каразіна

Кафедра туристичного бізнесу та країнознавства

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

В.о. декана факультету міжнародних
економічних відносин та туристичного бізнесу
доц. Тетяна МІРОШНИЧЕНКО

Робоча програма навчальної дисципліни

Міжнародні економічні відносини

(назва навчальної дисципліни)

рівень вищої освіти перший (бакалаврський)

галузь знань 29 «Міжнародні відносини»

спеціальність 291 «Міжнародні відносини, суспільні комунікації та регіональні студії»

освітня програма «Міжнародні відносини та регіональні студії»

вид дисципліни за вибором

Факультет міжнародних економічних відносин та туристичного бізнесу

2023/ 2024 навчальний рік

Програму рекомендовано до затвердження Вченою радою факультету міжнародних економічних відносин та туристичного бізнесу

“ 29 ” серпня 2023 року, протокол № 1

РОЗРОБНИК ПРОГРАМИ:

канд. екон. наук, доцент, доцент кафедри туристичного бізнесу та країнознавства Ірина ШАМАРА

Програму схвалено на засіданні кафедри туристичного бізнесу та країнознавства

Протокол від “ 28 ” серпня 2023 року № 1

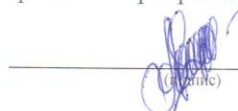
Завідувач кафедри туристичного бізнесу та країнознавства

Анатолій ПАРФІНЕНКО

Програму погоджено з гаранткою освітньо-професійної програми «Міжнародні відносини та регіональні студії»

Гарантка освітньо-професійної програми «Міжнародні відносини та регіональні студії»

Ганна ПАНАСЕНКО

Програму погоджено науково-методичною комісією факультету міжнародних економічних відносин та туристичного бізнесу

Протокол від “ 29 ” серпня 2023 року № 1

Голова науково-методичної комісії факультету міжнародних економічних відносин та туристичного бізнесу

Лариса ГРИГОРОВА-БЕРЕНДА

ВСТУП

Програма навчальної дисципліни «Міжнародні економічні відносини» складена відповідно до освітньо-професійної програми «Міжнародні відносини та регіональні студії» підготовки бакалавра спеціальності 291 – «Міжнародні відносини, суспільні комунікації та регіональні студії»

1. Опис навчальної дисципліни

1.1. Метою викладання навчальної дисципліни є формування системи спеціальних знань з проблем розвитку та сучасного стану міжнародних економічних відносин (МЕВ) для фундаментальної та спеціальної економічної освіти та для практичної діяльності у сфері національного і світового господарства.

1.2. Основними завданнями вивчення дисципліни є
- формування наступних загальних компетентностей:

ЗК3. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.

ЗК4. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.

ЗК5. Здатність працювати в міжнародному контексті.

ЗК10. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.

ЗК12. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.

ЗК 15– уміння виявляти та вирішувати проблеми;

ЗК 16 – уміння аргументувати вибір шляхів вирішення завдань професійного характеру, критично оцінювати отримані результати та обґрунтовувати прийняті рішення;

ЗК 18– здатність до адаптації та дії в новій ситуації, зокрема в міжнародному контексті.

- формування наступних спеціальних компетентностей:

СК1. Здатність виокремлювати ознаки та тенденції розвитку, розуміти природу, динаміку, принципи організації міжнародних відносин, суспільних комунікацій та/або регіональних студій.

СК2. Здатність аналізувати міжнародні процеси у різних контекстах, зокрема політичному, безпековому, правовому, економічному, суспільному, культурному та інформаційному.

СК3. Здатність оцінювати стан та напрями досліджень міжнародних відносин та світової політики у політичній, економічній, юридичній науках, у міждисциплінарних дослідженнях.

СК4. Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі і практичні проблеми у сфері міжнародних відносин, зовнішньої політики держав, суспільних комунікацій, регіональних досліджень.

СК5. Здатність аналізувати вплив світової економіки, міжнародного права та внутрішньої політики на структуру й динаміку міжнародних відносин та зовнішньої політики держав.

СК13. Здатність аналізувати діяльність міжнародних недержавних акторів та транснаціональні відносини.

1.3. Кількість кредитів – 4

1.4. Загальна кількість годин – 120

1.5. Характеристика навчальної дисципліни
За вибором
Денна форма навчання
Рік підготовки
3-й
Семестр
5-й
Лекції
32 год.
Практичні, семінарські заняття
16 год.
Лабораторні заняття
-
Самостійна робота
72 год.
Індивідуальні завдання
-

1.6. Заплановані результати навчання:

РН01. Знати та розуміти природу міжнародних відносин та регіонального розвитку, еволюцію, стан теоретичних досліджень міжнародних відносин та світової політики, а також природу та джерела політики держав на міжнародній арені і діяльності інших учасників міжнародних відносин.

РН03. Знати природу міжнародного співробітництва, характер взаємодії між міжнародним акторами, співвідношення державних, недержавних акторів у світовій політиці.

РН04. Знати принципи, механізми та процеси забезпечення зовнішньої політики держав, взаємодії між зовнішньою та внутрішньою політикою, визначення та реалізації на міжнародній арені національних інтересів держав, процесу формування та реалізації зовнішньополітичних рішень

РН06. Знати природу та характер взаємодій окремих країн та регіонів на глобальному, регіональному та локальному рівнях.

РН08. Збирати, обробляти та аналізувати великі обсяги інформації про стан міжнародних відносин, зовнішньої політики України та інших держав, регіональних систем, міжнародних комунікацій.

PH09. Досліджувати проблеми міжнародних відносин, регіонального розвитку, зовнішньої політики, міжнародних комунікацій, із використанням сучасних політичних, економічних і правових теорій та концепцій, наукових методів та міждисциплінарних підходів, презентувати результати досліджень, надавати відповідні рекомендації.

PH10. Вільно спілкуватися державною та іноземними мовами на професійному рівні, необхідному для ведення професійної дискусії, підготовки аналітичних та дослідницьких документів.

PH15. Розуміти та застосовувати для розв'язання складних спеціалізованих задач міжнародних відносин, суспільних комунікацій та регіональних студій чинне законодавство, міжнародні нормативні документи і угоди, довідкові матеріали, чинні стандарти і технічні умови тощо.

PH 22. Аналізувати інформацію про стан міжнародних відносин, зовнішньої політики України та інших держав, готувати інформаційні та аналітичні документи, із дотриманням норм та правил їх оформлення.

2. Тематичний план навчальної дисципліни

Розділ 1. Теоретичні основи формування та функціонування сучасної системи міжнародних економічних відносин

Тема 1. Міжнародні економічні відносини у світовому господарстві

Поняття «світове господарство» та «міжнародні економічні відносини». Предмет і завдання курсу МЕВ. МЕВ як економічна категорія: сутність, рівні і форми розвитку, суб'єкти, принципи та особливості. Історичні передумови розвитку системи міжнародних економічних відносин. Середовище МЕВ. Сутність міжнародної економічної інтеграції. Фактори розвитку МЕІ і її значення. Основні форми МЕІ. Особливості процесів міжнародної економічної інтеграції. Роль МЕВ у вирішенні глобальних економічних проблем світового господарства.

Тема 2. Теорії світогосподарських зв'язків та їх базові концепції

Меркантилізм. Теорія абсолютних переваг. Теорія порівняльних переваг. Теорія співвідношення факторів виробництва. Парадокс Леонтьєва та його пояснення. Теорія життєвого циклу товару. Теорія конкурентних переваг.

Тема 3. Зовнішні фактори економічного росту та система його показників та оцінок

МЕВ в системі світового господарства. Етапи розвитку світового господарства. Якісний і кількісний аспекти розвитку СГ і МЕВ. Групування країн світу в системі СГ і МЕВ. МЕВ у розвитку національної економіки та проблеми економічної безпеки. Основні показники, що характеризують роль зовнішньоекономічного фактора в розвитку національної економіки. Умови

та тенденції розвитку сучасних МЕВ. Особливості розвитку МЕВ на сучасному етапі та місце України в них. Вплив російської військової агресії проти України на розвиток МЕВ. Світові економічні кризи: причини виникнення, наслідки для розвитку МЕВ.

Розділ 2. Сучасний стан та тенденції розвитку форм міжнародних економічних відносин

Тема 4. Міжнародна торгівля товарами та послугами як головна форма МЕВ

Суть, види та показники світової торгівлі. Типи зовнішньоторговельної політики держав. Митно-тарифні інструменти регулювання міжнародної торгівлі. Нетарифні засоби регулювання. Суть і сучасні форми протекціонізму. Економічні наслідки протекціоністської політики. Світова торгівельна організація (СОТ) та її роль у розвитку міжнародної торгівлі. Сучасні тенденції трансформації структури міжнародної торгівлі. Фактори активізації міжнародної торгівлі. Роль міжнародної торгівлі у вирішенні глобальних проблем економічного розвитку країн. Особливості міжнародної торгівлі послугами. Міжнародна електронна торгівля. Проблеми та перспективи розвитку електронної торгівлі в Україні. Міжнародні науково-технічні зв'язки. Світовий ринок технологій. Міжнародні некомерційні науково-технічні зв'язки. Ліцензійна торгівля технологіями між країнами. Інші форми технологічного обміну. Міжнародне регулювання передачі технологій. Особливості зовнішньої торгівлі України на сучасному етапі. Вплив російської військової агресії проти України на зовнішньої торгівлю.

Тема 5. Міжнародні корпорації як суб'єкт МЕВ

Поняття, види та характерні риси ТНК. Основні особливості функціонування та розвитку ТНК. Особливості взаємодії ТНК та національних економік. Моделі організації керування ТНК. Система трансферного ціноутворення ТНК. Феномен транснаціоналізації.

Тема 6. Міжнародна міграція робочої сили

Сутність та сучасні тенденції міжнародної міграції робочої сили. Хвилі міжнародної міграції робочої сили та їх особливості. Види міжнародної міграції робочої сили. Види міжнародної міграції: кінцева, тимчасова, сезонна, маятникова, добровільна, примусова, робочих і спеціалістів. Формування і розвиток світових ринків робочої сили. Головні напрямки міграційних потоків. Наслідки для країн імміграції та еміграції. Особливості державного регулювання міграційних процесів. Роль міжнародних організацій у регулюванні міграційних процесів. Міжнародна організація

праці (МОП), її завдання, структура та напрямки діяльності. Вплив російської військової агресії проти України на міграційні процеси.

Тема 7. Вільні економічні зони (ВЕЗ)

Спеціальна (вільна) економічна зона: ознаки, визначення та типи ВЕЗ залежно від критеріїв і масштабу зон. Місце вільних економічних зон у міжнародних економічних відносинах країн. ВЕЗ як особлива форма МЕН. Історія вільних зон: від *porto franco* до науково-технічних зон та регіональних торговельних союзів. Загальна етапність розбудови вільних економічних зон, послідовна модифікація їх типів, географічні особливості поширення СЕЗ. Досвід промислово розвинених країн у сфері заснування ВЕЗ (Ірландія, США, Німеччина). Використання країнами, що розвиваються, моделі вільних виробничих зон (Китай, ОАЕ). Розбудова ВЕЗ країнами, які мали централізовано керовану економіку (Угорщина, Польща). Передумови створення, регулювання діяльності та управління ВЕЗ в Україні. Офшорні зони та офшорний бізнес, їх місце та роль у міжнародних економічних відносинах. Види офшорних компаній: компанії холдингового типу; торгово-посередницькі фірми; компанії фінансового профілю. Характерні риси офшорних фірм. Податкові гавані та країни із сприятливим оподаткуванням. FATF та основні напрями її діяльності.

Тема 8. Міжнародний рух капіталу та світова валютна система

Міжнародний рух капіталу: сутність та причини. Сутність міжнародного кредиту, його види та форми. Міжнародна інвестиційна діяльність. Світовий фінансовий ринок та його структура. Проблема заборгованості та можливі шляхи її розв'язання. Поняття світової валютної системи. Елементи валютної системи. Еволюція світової валютної системи. Валютний курс, його види і системи. Валютна політика і її завдання. Міжнародні валютно-кредитні і фінансові організації. Валютні умови міжнародних розрахунків. Види платежу. Форми розрахунку. Засоби розрахунку. Вплив та наслідки російської військової агресії проти України на міжнародний рух капіталу та міжнародні розрахунки .

3. Структура навчальної дисципліни

Назви розділів і тем	Кількість годин					
	Денна форма					
	Усього	у тому числі				
л		п	лаб	інд	ср	
1	2	3	4	5	6	7
Розділ 1. Теоретичні основи формування та функціонування сучасної системи міжнародних економічних відносин						
Тема 1. Міжнародні економічні відносини у світовому господарстві	12	4	2			6
Тема 2. Теорії світогосподарських зв'язків та їх базові концепції	12	4	2			6
Тема 3. Зовнішні фактори економічного росту та система його показників та оцінок	12	4	2			6
Підготовка до поточного тестового контролю 1	10					10
Разом за розділом 1	46	12	6			28
Розділ 2. Сучасний стан та тенденції розвитку форм розвитку міжнародних економічних відносин						
Тема 4. Міжнародна торгівля товарами та послугами як головна форма МЕВ	12	4	2			6
Тема 5. Міжнародні корпорації як суб'єкт МЕВ	12	4	2			6
Тема 6. Міжнародна міграція робочої сили	12	4	2			6
Тема 7. Вільні економічні зони (ВЕЗ)	12	4	2			6
Тема 8. Міжнародний рух капіталу та світова валютна система	12	4	2			6
Підготовка до поточного тестового контролю 2	14					14
Разом за розділом 2	74	20	10			44
Усього годин	120	32	16			72

4. Теми семінарських (практичних, лабораторних) занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Міжнародні економічні відносини у світовому господарстві	2
2	Теорії світогосподарських зв'язків та їх базові концепції	2
3	Зовнішні фактори економічного росту та система його показників та оцінок	2
4	Міжнародна торгівля товарами та послугами як головна форма МЕВ	2
5	Міжнародні корпорації як суб'єкт МЕВ	2
6	Міжнародна міграція робочої сили	2
7	Вільні економічні зони (ВЕЗ)	2
8	Міжнародний рух капіталу та світова валютна система	2
	Разом	16

5. Завдання для самостійної роботи

№ з/п	Види, зміст самостійної роботи	Кількість годин
1	<u>Тема 1. міжнародні економічні відносини у світовому господарстві:</u> - розкрити сутність поняття «світове господарство» - проаналізувати історичні передумови розвитку МЕВ; - виявити основні складові середовища МЕВ; - підготувати інформаційні повідомлення, презентації та виступи з вказаних питань	6
2	<u>Тема 2. Теорії світо господарських зв'язків та їх базові концепції:</u> - самостійно опрацювати вказані питання (Теорія життєвого циклу товару; Теорія конкурентних переваг; Теорія подібності країн) - підготувати інформаційні повідомлення та виступи за змістом теорій; - підготувати реальні приклади дії зазначених теорій у світовому господарстві	6

3	<p><u>Тема 3. Зовнішні фактори економічного росту та система його показників та оцінок:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - систематизувати наявні літературні джерела та виконати їх реферування відповідно до вказаних питань (Основні показники, що характеризують роль зовнішньоекономічного фактора в розвитку національної економіки. Умови та тенденції розвитку сучасних МЕВ) - підготувати інформаційне повідомлення за темою «Світові економічні кризи: причини виникнення, наслідки для розвитку МЕВ» та «Вплив світової кризи на розвиток економічної системи України» , «Вплив російської військової агресії проти України на розвиток МЕВ». 	6
4	<p><u>Тема 4. Міжнародна торгівля товарами та послугами як головна форма МЕВ:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - самостійно опрацювати тему за вказаним планом; - підготувати інформаційні повідомлення та виступи; - Розкрити феномен міжнародної електронної торгівлі: Проблеми та перспективи розвитку в Україні; - Вміти аналізувати географічну та товарну структури зовнішньої торгівлі України <p>План:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Сучасні тенденції трансформації структури міжнародної торгівлі. 2. Роль міжнародної торгівлі у вирішенні глобальних проблем економічного розвитку країн. 3. Міжнародна електронна торгівля. Проблеми та перспективи розвитку в Україні. 4. Світова торгівельна організація (СОТ) та її роль у розвитку міжнародної торгівлі. Україна та СОТ 5. Особливості зовнішньої торгівлі України на сучасному етапі. Особливості міжнародної торгівлі послугами. 	6
5.	<p><u>Тема 5. Міжнародні корпорації як суб'єкти МЕВ:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - проаналізувати види ТНК; - виявити моделі організації управління ТНК; - розкрити феномен транснаціоналізації; - підготувати презентації на тему «Історія успіху відомої ТНК»; - підготувати інформаційні повідомлення, презентації та виступи з вказаних питань 	6

6.	<p>Тема 6. Міжнародна міграція робочої сили</p> <ul style="list-style-type: none"> - самостійно опрацювати вказані питання плану; - підготувати інформаційні повідомлення та виступи - виявити особливості державного регулювання міграційних процесів. - проаналізувати роль міжнародних організацій у регулюванні міграційних процесів. - дослідити Міжнародну організацію праці (МОП), її завдання, структура та напрямки діяльності. - проаналізувати вплив російської військової агресії проти України на міграційні процеси. <p>План:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Особливості державного регулювання міграційних процесів. 2. Роль міжнародних організацій у регулюванні міграційних процесів. 3. Міжнародна організація праці (МОП), її завдання, структура та напрямки діяльності 4. Вплив російської військової агресії проти України на міграційні процеси. 	6
7.	<p><u>Тема 7. Вільні економічні зони (ВЕЗ)</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - проаналізувати промислово розвинених країн у сфері заснування ВЕЗ (Ірландія, США, Німеччина). - проаналізувати використання країнами, що розвиваються, моделі вільних виробничих зон (Китай, ОАЕ). - виявити особливості розбудови ВЕЗ країнами, які мали централізовано керовану економіку (Угорщина, Польща); - сучасний стан, проблеми та перспективи функціонування ВЕЗ в Україні; - підготувати інформаційні повідомлення, презентації та виступи з вказаних питань 	6
8.	<p>Тема 8. Міжнародний рух капіталу та світова валютна система</p> <ul style="list-style-type: none"> - самостійно опрацювати вказані питання плану; - підготувати інформаційні повідомлення та виступи. <p>План:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Проблема заборгованості та можливі шляхи її розв'язання. 2. Поняття світової валютної системи. 3. Елементи валютної системи. 4. Еволюція світової валютної системи. 5. Валютний курс, його види і системи. 6. Валютна політика і її завдання. 7. Міжнародні валютно-кредитні і фінансові організації. 	6

	Вплив та наслідки російської військової агресії проти України на міжнародний рух капіталу та міжнародні розрахунки .	
9.	Підготовка до поточного тестового контролю 1.	10
10.	Підготовка до поточного тестового контролю 2.	14
	Разом	72

6. Індивідуальні завдання

Планом не передбачено

7. Методи навчання

Під час викладання дисципліни використовуються наступні методи: лекції, опитування, тестування, конспектування навчальної літератури, виконання індивідуальних розгляд проблемних ситуацій, рішення ситуаційних задач, мозкова атака. Методи активного навчання використовуються для тренування та розвитку творчого мислення студентів, формування в них відповідних практичних умінь та навичок. Вони стимулюють і підвищують інтерес до занять, активізують та загострюють сприймання навчального матеріалу.

8. Методи контролю

Засвоєння тем розділів (поточний контроль) здійснюється на практичних заняттях відповідно до контрольних цілей. Основне завдання поточного контролю – перевірка рівня підготовки студентів до виконання конкретної роботи.

Поточний контроль і оцінювання результатів навчання передбачає виставлення оцінок за всіма формами проведення занять:

- контроль та оцінювання активності роботи студента під час лекційних та практичних занять (групова дискусія);
- контроль та оцінювання якості підготовки та розробки проектних завдань в ході самостійної роботи студентів;
- контроль засвоєння теоретичного та практичного матеріалу (у вигляді тестування);
- контроль та оцінювання вмінь вирішувати розрахункові, ситуаційні та інші задачі;
- контроль та оцінювання вмінь проводити дослідження та презентувати із застосуванням сучасних інформаційних та хмарних технологій;
- контроль та оцінювання вмінь та навичок вирішувати кейсові проблемні завдання із розподілом ролей в командах.

Поточний контроль знань студентів здійснюється шляхом проведення

тестування з основних навчальних елементів змістовних тем. Сума балів, які студент денної форми навчання може набрати дорівнює 60.

Підсумковий семестровий контроль здійснюється під час проведення екзамену. Загальна кількість балів за успішне виконання екзаменаційних завдань – 40.

УВАГА! У разі використання заборонених джерел на екзамені студент на вимогу викладача залишає аудиторію та одержує загальну нульову оцінку (0).

Сумарна оцінка за вивчення дисципліни розраховується як сума контрольних оцінок та балів, отриманих за результатами поточного та підсумкового семестрового контролю. Загальна сума балів підсумкового семестрового контролю складає 100.

У разі настання / подовження дії обставин непоборної сили здобувачам вищої освіти надається можливість скласти екзаменаційну роботу в тестовій формі (білет містить 40 тестових завдань, здобувач одержує 1 бал за кожну вірну відповідь) дистанційно на платформі Moodle в дистанційному курсі «Міжнародні економічні відносини» (<https://moodle.karazin.ua/course/view.php?id=3936>).

8. Схема нарахування балів

Поточний контроль та самостійна робота										Разом	Екзамен	Сума
Розділ 1 – Розділ 2												
Тема 1	Тема 2	Тема 3	Тема 4	Тема 5	Тема 6	Тема 7	Тема 8	ТК 1*	ТК 2*			
5	5	5	5	5	5	5	5	10	10	60	40	100

*ТК 1 – поточний тестовий контроль №1

*ТК 2 – поточний тестовий контроль №2

Вивчення курсу – 60 балів (з них: активна робота на семінарських заняттях – максимально 40 балів; поточний тестовий контроль – максимально 20 балів).

Підсумковий контроль – 40 балів.

Студент допускається до підсумкового семестрового контролю, якщо за результатами поточного контролю він набрав не менше 31 балу.

Шкала оцінювання

Сума балів за всі види навчальної діяльності протягом семестру	Оцінка
	для чотирирівневої шкали оцінювання
90 – 100	відмінно
70-89	добре
50-69	задовільно
1-49	незадовільно

Критерії поточного оцінювання знань студентів

Усний виступ та виконання письмового завдання, тестування	Критерії оцінювання
5	<p>В повному обсязі володіє навчальним матеріалом, вільно самостійно та аргументовано його викладає під час усних виступів та письмових відповідей, глибоко та всебічно розкриває зміст теоретичних питань та практичних завдань, використовуючи при цьому обов'язкову та додаткову літературу.</p> <p>Правильно розв'язав усі тестові завдання.</p>
4	<p>Достатньо повно володіє навчальним матеріалом, обґрунтовано його викладає під час усних виступів та письмових відповідей, в основному розкриває зміст теоретичних питань та практичних завдань, використовуючи при цьому обов'язкову літературу. Але при викладанні деяких питань не вистачає достатньої глибини та аргументації, допускаються при цьому окремі несуттєві неточності та незначні помилки.</p> <p>Правильно розв'язав більшість тестових завдань.</p>

3	<p>В цілому володіє навчальним матеріалом викладає його основний зміст під час усних виступів та письмових відповідей, але без глибокого всебічного аналізу, обґрунтування та аргументації, без використання необхідної літератури допускаючи при цьому окремі суттєві неточності та помилки.</p> <p>Правильно розв'язав половину тестових завдань.</p>
2	<p>Не в повному обсязі володіє навчальним матеріалом. Фрагментарно, поверхово (без аргументації та обґрунтування) викладає його під час усних виступів та письмових відповідей, недостатньо розкриває зміст теоретичних питань та практичних завдань, допускаючи при цьому суттєві неточності.</p> <p>Правильно розв'язав окремі тестові завдання.</p>
1	<p>Частково володіє навчальним матеріалом не в змозі викласти зміст більшості питань теми під час усних виступів та письмових відповідей, допускаючи при цьому суттєві помилки.</p> <p>Правильно розв'язав окремі тестові завдання.</p>

Доповнення виступу:

1 бали – отримують студенти, які глибоко володіють матеріалом, чітко визначили його зміст; зробили глибокий системний аналіз змісту виступу, виявили нові ідеї та положення, що не були розглянуті, але суттєво впливають на зміст доповіді, надали власні аргументи щодо основних положень даної теми.

0,5 бал отримують студенти, які виклали матеріал з обговорюваної теми, що доповнює зміст виступу, поглиблює знання з цієї теми та висловили власну думку.

Суттєві запитання до доповідачів:

1 бали отримують студенти, які своїм запитанням до виступаючого суттєво і конструктивно можуть доповнити хід обговорення теми.

0,5 бал отримують студенти, які у своєму запитанні до виступаючого вимагають додаткової інформації з ключових проблем теми, що розглядається.

10. Рекомендована література

Основна література

1. Амеліна І. В., Попова Т. Л., Владимиров С. В. Міжнародні економічні відносини. К.: Центр навчальної літератури, 2019. 256 с.
2. Глобалізація та регіоналізація як вектори розвитку міжнародних економічних відносин : колективна монографія / за ред. О. А. Довгаль, Н. А. Казакова. Х. : ХНУ імені В. Н. Каразіна, 2018. 540 с.
3. Глобальні проблеми сучасності : підручник / за ред. В. С. Бакірова (голова), А. П. Голікова, О. А. Довгаль, В. А. Пересадько, В. І. Сідорова. Х. : ХНУ імені В. Н. Каразіна, 2020. 632 с.
4. Міжнародні економічні відносини : підручник / за ред. А. П. Голікова, О. А. Довгаль. – Х. : ХНУ імені В. Н. Каразіна, 2015. 464 с.
5. Маркетинговий аналіз суб'єктів господарювання [Текст]: практикум / уклад.: Т.В. Князева, А.В. Шевченко; Нац. авіац. ун-т. К.: НАУ, 2019. 49 с.
6. Міжнародна економіка та міжнародні економічні відносини : навч. посібник / Т.В. Шталь [та ін.]. Харків: “Видавництво “Форт”. 2015. 364 с.
7. Міжнародні економічні відносини : підручник / А.А. Мазаракі, Т.М. Мельник, Л.П. Кудирко та ін. ; за заг. ред. А.А. Мазаракі, Т.М. Мельник. : Київ. нац. торг.-екон. ун-т, 2017. 612 с.
8. Міжнародні економічні відносини та зовнішньоекономічна діяльність / Навч. посібник. /Т.О. Зінчук, О.Д. Ковальчук, Н.М. Куцмус [та ін]; за ред. Зінчук Т.О. К.: “Центр учбової літератури”. 2017. 512 с.
9. Міжнародні економічні відносини та менеджмент в умовах посилення глобалізаційних процесів : навч. посібник / за ред. С. М. Шкарлета, М. П. Бутка. К.: Центр учбової літератури, 2016. 527 с.
10. Світова економіка : підручник / За редакцією А. П. Голікова, О. А. Довгаль. Х. : ХНУ імені В. Н. Каразіна, 2014. 349 с.

Допоміжна література

1. Бандура О.В. Циклічність як форма поєднання стабільності та нестабільності в економічному розвитку. Економіка і прогнозування. № 4. 2019. С. 7–23.
2. Кістерський Л.Л., Романенко О.А., Липова Т.В. Незбагненні шляхи Європи. Економіка України. № 1. 2020. С. 82–94.
3. Койбічук В.В., Безбах Т.І. Дослідження характеру та значимості впливу факторів ринку праці на інвестиційну привабливість країни. Економіка і прогнозування. № 2. 2020. С. 80–96.
4. Мульська О.П., Бараняк І.Є. Прогностична модель формування україно-німецької міграційної системи. Економіка і прогнозування. № 2. 2019. С. 120–137.
5. Олійник А. А. Національна валютна система в умовах глобалізації. Економічний простір. № 11. 2016. С. 27–38.
6. Олефір В.К. Досвід формування зон вільної торгівлі з Китаєм. Економіка і прогнозування. № 4. 2019. С. 131–151.
7. Осташко Т.О., Кобута І.В. Зміни у світовій торгівлі та торговельній політиці в

- умовах пандемії COVID-19: виклики і можливості для України. Економіка і прогнозування № 3 2020. С. 7–24.
8. Українська міграція в умовах глобальних і національних викликів XXI століття: наукове видання / наук. ред. У.Я. Садова. Львів, 2019. 110 с.
  9. Шовкун І.А. Інвестиційний клімат як чинник промислового розвитку України. Економіка і прогнозування. № 4. 2019. С.70–103.
  10. Social and Solidarity Economy: The Ukrainian Choice ; [A. Filipenko (Ed.)] — Cambridge Scholars Publishing, 2017. 230 p. 19.
  11. Grabbe H., Lehne S. Defending EU Values in Poland and Hungary // Carnegie Europe. — 2017. September 4, available at: carnegieeurope.eu/2017/09/04/defending-eu-values-in-polandand-hungary-pub-72988.
  12. Van den Berg H. International Economics: A Heterodox Approach / H. Van den Berg.- 3rd Edition. — Routledge, 2017. –628 p.
  13. Witte G., Birnbaum M. In Eastern Europe, the EU faces a rebellion more threatening than Brexit 7/ Washington Post. 2018. April 5, available at: www.washingtonpost.com/world/europe/in-eastern-europe-the-eu-faces-a-rebellion-morethreatening-than-brexith/2018/04/04/310a6d8e-2604-11e8-a227-fd2b009466bc_story.html.

11. Посилання на інформаційні ресурси в Інтернет, відео-лекції, інше методичне забезпечення

1. www.worldbank.org – офіційний сайт Світового Банку
2. www.mfa.gov.ua – офіційний сайт Міністерства закордонних справ України
3. www.wto.org - офіційний сайт Світової організації торгівлі
4. www.un.org – офіційний сайт Організації об'єднаних націй (ООН)
5. http://eeas.europa.eu/delegations/ukraine/index_uk.htm – офіційний сайт Представництва Європейської Комісії в Україні.
6. www.ukraine-eu.mfa.gov.ua — сайт співпраці України та ЄС
7. <http://www.ukrstat.gov.ua> – офіційний сайт Державного комітету статистики України
8. <http://www.me.gov.ua> – офіційний сайт Міністерства економічного розвитку та торгівлі України
9. <http://www.nbu.gov.ua/> – офіційний сайт Національної бібліотеки України імені В. І. Вернадського
10. <https://www.khanacademy.org/economics-finance-domain/core-finance>
11. <https://www.khanacademy.org/partner-content/crash-course-1/crash-course-world-history/nationalism-imperialism-globalization/v/crash-course-world-history-41>
12. <https://www.khanacademy.org/economics-finance-domain/core-finance/stock-and-bonds>
13. <https://www.khanacademy.org/economics-finance-domain/microeconomics/choices-opp-cost-tutorial/gains-from-trade-tutorial/v/comparative-advantage-specialization-and-gains-from-trade>
14. <https://www.udemy.com/international-trade-and-new-geographic-econom>

12. Особливості навчання за денною формою в умовах подовження дії обставин непоборної сили

В умовах дії обставин непоборної сили освітній процес в університеті здійснюється відповідно до наказів/розпоряджень ректора/проректора або за змішаною формою навчання, або повністю дистанційно в синхронному режимі.

Складання підсумкового семестрового контролю: в разі запровадження жорстких обмежень з заборонаю відвідування ЗВО студентам денної форми навчання надається можливість скласти екзамен в тестовій формі дистанційно на платформі Moodle в дистанційному курсі «Міжнародні економічні відносини», режим доступу: <https://moodle.karazin.ua/course/view.php?id=3936>.

